

بسمه تعالی

مرکز آموزشی، تحقیقاتی و درمانی قلب و عروق شهید رجایی

سیاست های آموزشی در حیطه آموزش به بیمار

در سال ۱۳۹۹

آموزش به بیمار به مجموعه ای از فعالیتهای آموزشی برنامه ریزی شده که ترکیبی از روش ها را به منظور ارتقاء دانش و رفتارهای ارتقا دهنده سلامت به کار می گیرد، گفته می شود. بستری شدن در بیمارستان و حضور در یک محیط جدید و نا آشنا از یک سو و انجام انواع تکنیکها و روش های درمانی متفاوت از سوی دیگر منجر به ایجاد اضطراب و نگرانی در بیماران می شود. آموزش مناسب و موثر به بیماران در رابطه با موارد فوق می تواند منجر به افزایش دانش بیماران شده و نقش موثری در کاهش اضطراب آنها نیز داشته باشد. پرستاران نقش ارزنده ای در آموزش به بیماران دارند و این بخش، جز مهمی از وظایف مستقل آنان محسوب می شود، زیرا پرستاران دسترسی بیشتری به بیمار و خانواده وی دارند و زمان بسیاری را صرف مراقبت از بیمار می کنند؛ در نتیجه فرصت های مکرری برای آموزش فراهم می شود. آموزش به بیمار از حقوق اساسی بیماران است و هدف از آن آماده نمودن بیمار برای همکاری در فرایندهای پرستاری، درمان، بازتوانی، خود مراقبتی و ارتقا توانمندی جهت سازگاری با مشکلات مرتبط با سلامتی و رسیدن به حداکثر رشد جسمی و روانی و تقویت اعتماد به نفس، خود مراقبتی و انجام مراقبت های تخصصی و غیر تخصصی است.

بدین وسیله سیاست های کلی واحد آموزش سلامت در سال ۱۳۹۹ به شرح زیر اعلام می شود.

۱- هدف: استقرار ساختار هماهنگ آموزش به بیمار در سطح بیمارستان:

- تنظیم آئین نامه داخلی آموزش سلامت با صلاحدید رئیس مرکز
  - تشکیل کارگروه بیمارستانی با صلاحدید رئیس مرکز: شامل نماینده علمی پزشکان (نماینده هیات علمی بیمارستان در بیمارستانهای آموزشی، ریاست یا جانشین ریاست بیمارستان) (در بیمارستانهای آموزشی معاون آموزشی بیمارستان)، مترون بیمارستان، سوپروایزر آموزش، سوپروایزر آموزش سلامت، سرگروههای سرپرستاران در بخشهای بستری ویژه، داخلی، سر پای و....، دونفر از رابطین به انتخاب مترون مرکز، مسئول بهبود کیفیت، واحد فناوری اطلاعات و روابط عمومی
  - تشکیل کار گروه داخل بخشی: شامل رئیس بخش، سرپرستار، مسئول آموزش به بیمار در بخش، سوپر وایزر آموزش سلامت
  - تشکیل کارگروه های بین بخشی با بخشهای همگن
- کارگروهها راهبردهای آموزشی به بیماران و همراهان، موانع و مشکلات آموزش سلامت در مرکز را بررسی با توجه به امکانات مرکز در قالب اقدامات اصلاحی پیشنهادات را جهت اجرایی شدن ارائه می نمایند.

۲- هدف: جلب مشارکت بیماران در امر آموزش به بیمار

- برقراری ارتباط موثر با بیمار از طریق معارفه مناسب بین بیمار و پرسنل درمانی
- انجام نیازسنجی سالیانه به صورت رندم ۱ درصد از کل بیماران ترخیص شده سالانه مرکز و در دفتر آموزش سلامت انالیز و الویتهای مرکز با توجه به ۵ بیماری و پروسیجر شایع مرکز در کارگروهها تصویب می گردد.
- انجام نیازسنجی آموزشی فردی کلیه بیماران در بدو بستری براساس (نوع فعالیت تخصصی بخش، سطوح دانش گیرندگان خدمت، ومراقبت های پرستاری موردنیاز تدوین شده دربخش های مختلف براساس بیماری های شایع هربخش که توسط کارگروه آموزش بیمارشناسایی والویت بندی شده است)، توسط پرستار تعیین و در فرم ارزیابی اولیه (نیازآموزشی) ثبت می نماید.

۳-هدف: اجرای آموزش سیستمیک و یکپارچه در مرکز:

- ایجاد بانک اطلاعاتی به روز در کار گروه علمی مرکز و دسترسی اسان پرسنل جهت ارائه آموزش یکسان به بیمار
- آموزش کلیه بیماران در بدو ورود توسط پرستار پذیرش کننده شامل مقررات بخش، منشور حقوق بیمار، انجام فرائض دینی، کار با تجهیزات مرتبط مثل کنترل تخت، نرس کال و بهداشت فردی و تفکیک زباله و بهداشت بخش را دریافت نموده و درگزارش پرستاری ثبت می شود.
- آموزش های خودمراقبتی بیماران براساس فرم اولویت بندی نیاز درطول بستری توسط پرستار پیگیری و در فرم ارزیابی اولیه ثبت می گردد.
- کلیه بیماران در طی بستری آموزش های مرتبط باشیوه درمان و مراقبت را از پرستارشیفت، پرستارمسئول آموزش سلامت و پزشک معالج دریافت نموده و در فرم گزارش پرستاری ثبت می شود.
- کلیه بیماران / همراهان هنگام ترخیص آموزش های مرتبط خودمراقبتی را دریافت نموده و درگزارش پرستاری توسط پرستاران ثبت می شود.
- هنگام ترخیص فرم راهنمای ترخیص توسط پزشک و پرستار در دو نسخه تنظیم و تکمیل می گردد. نسخه اصلی تحویل بیمار می گردد.

۴- هدف: تدوین سیاستها و ساز و کارهای ارتقا کمی وکیفی آموزش به بیمار وخانواده های آنان با استفاده از شیوه های مدرن و متنوع آموزشی

- تشکیل کار گروه انتشارات جهت بررسی و ویرایش محتوای آموزشی با هدف افزایش کیفیت و کمیت دامنه خدمات آموزش به بیماران
- پرستاران از ابزارهای آموزشی مختلف(پمفلت، تصاویر رنگی، فیلم و...) جهت ارائه آموزش به بیماران استفاده نموده ودر فرم گزارش پرستاری بیمارثبت می نمایند.
- پرستاران از کلاس گروهی و مباحثه و پاسخ به سوالات جهت ارائه آموزش به بیماران استفاده می نمایند.
- پرستاران سایت آموزش به بیمار مرکز و سایر سایتهای معتبر را به کلیه بیماران معرفی مینمایند.
- کلیه کارکنان بخش موظف به ارائه مراقبت آموزش بیماران به عنوان مراقبت مستقیم در کلیه شیفت ها می باشند .

۵- هدف: مشارکت فعال پرستاران در امر آموزش سلامت

- برگزاری دوره های آموزشی توانمند سازی پرسنل در مباحث فنی آموزش سلامت طبق تقویم آموزشی مرکز با هدف ارتقا سطح علمی و توانمند سازی پرسنل پرستاری جهت ارائه خدمات آموزشی و مشاوره ای موثر به بیماران

- انتخاب مسئولین آموزش به بیمار در بخشها به تفکیک و تشویق توسط مسئول محترم پرستاری به صورت ماهیانه، تشویق کتبی با درج در پرونده توسط معاونت درمان مرکز

۶- هدف: ترویج فرهنگ آموزش به بیمار در مرکز

- برگزاری کارگاههای آموزشی جهت کلیه کادر بیمارستانی در مناسبتهای مختلف با توجه تقویم سالیانه سلامت

- برگزاری مطالب سلامت در سایت مرکز

- استفاده از بردهای آموزشی در تمام بخشها

۷-هدف: پایش اثربخشی آموزش خودمراقبتی

- شاخص های عملکردی آموزش به بیماران ماهیانه توسط سوپروایزر آموزش سلامت، سرپرستاران ومسئولین آموزش بخشها به صورت رندم از هر بخش حداقل جهت ۱۰ بیمار توسط چک لیست ارزیابی می شود.

- انجام ارزیابی اثر بخشی فصلی و سالیانه به تفکیک بخشها و انجام اقدامات اصلاحی در قالب برنامه های اجرایی فصلی با هدف بهبود سیستم پایش و ارزیابی کیفی خدمات آموزشی و بهبود شاخص ها

- نتایج ارزیابی فصلی و سالیانه به تفکیک بخشها در بخشها و دفتر پرستاری موجود می باشد.

- نتایج ارزیابی فصلی و سالیانه به تفکیک بخشها برای وزارتخانه متبوع ارسال می گردد.